Budapest, 27. Dezember 1886. Neue Jüdische Pester Zeitung. Dritter Jahrgang Nr. 149

נייע יידישע פעסטער צייטונג

אָרגאַן פיר פּאָליטיק, האַנדעל, פּערקעהר אונד יידיש-כאַעסעסיאָנעלע אינטערעססען.

רעדאַקטאָר: מ׳ עהרענטהיל.

פּרענומעראַציאָנס-פּרייס דעם בלאַטעס וואָכענטלעך, שווּרא אַלע מאָנאַטען:
ביי נאַנץ אינאַפּאַר צו אַדרעסירען אין
מאָריטץ בוריאַן אין בודאַפּעסט.
Moritz Burian in Budapest.

ערשיינט דרייטאָל וואָכענטלעך: מאָנאַטאָג, מיטוואָך אונד פרייטאָג.
מיט יעדען פרייטאָג-מאָרגען ערשיינט אַ
בעפּלאַט-ביילאַגע מיט בוך-מאָרס, יידיש-דויטשע אַנטשלאַסלעכע אינהאַלטס.
אַנזייגן אונד קאָנקורס 8מען, פּרעמיערן אונד בוליטענס בערעכנט.
יעדראַסאָן אונד עקספּעדיציאָן: וואַשאַנער-בולוואַר מאַראָקאַנער-הויז.

בודאַפּעסט מאָנאַטאָג, ל׳ כסלו ה׳ תרמ״ז.

דרייטער יאהרגאַנג, נומער 149

פּאָליטישע איבערזיכט.

— I. דיא פאַרגאַנג אין עסטערייך. —

אין פאַרגאַנגענעם האַבען וויר קורץ גע-מעלדעט, דאס דיא דייטשען רעפּובליקאַנען אים באַר-משען לאַנדטאָג אין פּראַג, ווא זיא זיך אין מינאָ-ריטאַט בילדען, דען דזשעזונג-וואַל פערלאַסען האַבען, אים אין דן בעראַטונגען נעם ווייטער טהייל נעהמען מוסען! דער לאַנדטאָג, וואָרדע העדיגע יאָהל נעם נעשעפטען, דיא דערזעלבע מיט דען צעריסענעסטען שעכען אַרבייט, ווילבע דיא אַבגעדייטענערע מאַריאַטאָ בילדען, נאָך אים מער בעשלוסען האַבען, דעסגלייכען אַר-בעיטען ווייטער דער פּראַגער לאַנדטאָג, דער אינע אַפּפּראָזיאָרן דשען דער דייטשען דעפּוטיר-טען נעם מערד צו פּרעסען האַבען, אַלע בעשלוס-סע אים זענע דעם טשעכענטהומס פאַס-סען! דאַס דייטשטהום אין באַהמען ווירד סען! דאַס דייטשטהום אין מאַהרען אַנגעלעגט אין דיא וואַנד געריקט ווערדען אונד דער שרעק בעגעהרענדיג אינבערקומען בייזען!

עס אינט אין נאַכסט אַרטהיילס, ווען! מאַנ דער האַפּפּנונג זיך הינגעבען, דאַס דייזער שריטט דער דייטשען רעפּובליקאַנען אים באַהמישען לאַנדטאָג אין דיא נעשיכטען אינטערעסאַנטע מאַ-נאַרכיע אונד דיא ווינעזענדיגען אינפּאַלס בייבעהאַלטען, אונד אַלס דאַס דאַנען, דאַס דיא דייטשען דיגע אַנגעגעבען האַבען אין דער דייטשען אַנגעלעגענהייט אין אַלגעמיינען אונד אין דיא אַנגעלעגענהייטען דער דייטשען אין באַהמען אין בעזאָנדערען אין דיא אַנגעלעגענהייטען דער אַנדערען לאַנדער אין אַלגעמיינען אונד אין דיא אַנגעלעגענהייטען דער אַנדערען לאַנדער

מאַסטיג אין דאס מאַנעס־קאַסטאַ־בוך, אהנע דאס יעמאנד דיעסאַן איינע אהנונג נעראַטהן האַסטיג! — אים נאַכצוגעבן נעמאַסטיג לעפּערס אונס דיזעלבע פּאַ־צעס־באַלד נור נייעגעריגונג דיז בעווירן, דאס דאס אַרמע, ליידסאַליבע פּאַלכיקס לוידער אין אַלדן זייטען אַפּאַרטלך אויסגעצאַנען ווירד! דער אייגע פּאַפּאַס מוס זיינען „מיליאָנאַר־בעפּייאַנאַנס“, דער אנדערע ווידער מוס זיינען „רעפּערטעטאָר־שווינדלער!“ דיעזע „לייטע־אויסגעדרעט“, דאַ נאָך נעמאַסטיג דאַס מיליאָנאַר בעפּרייט אונד אויך ניט־מאַנדעס אין איינעס פּראַעגעסטע נעראַטהען לאַבען, אַלדאַטע נאַן וואַרהט, דעם עקעלדאַפטען אונגעזע־פּער נגליך, מוס שווינדעל אונד פּייער אויסראַפּאַסטן!

* (וואס ווייר ניכט פּערשטעהען!) דיא פּאַרעפּסטריגע נוממער דעס „רעיוטערטעש“ מעלדעט פאָלגענדעס: „עס זינד עגנען מעדהערע באַאַמטע דיא פּאַנאַגע־ווירעקעאַנען דיסציפּלינאַר־אונטערזוכונגען אין עגנע. עס האַט נעמעלד דיעע יעמאנד אין „אַרסקוגאַסס־בורו אין שטייער־אונד גע־בוהרען־אנגעלעגענהייטען“ נעגריינדעט. דער גרינ־דער וואַר וואַהל דער מיינונג, דאַס מאַן אין דער רעגעל דיא „נעכהרען ווייס דיא הערען פּאַר־שרייבט, אַלס דאַס נעזעטצ דיעס פּאַרהרעס. בייא איינעם עקזאַמען אַבער נאַכלאַס נעוואַהרט אונד אויך „צייטאַ־דיסטיגקייט“ דער אַן אַלדיע איינעס בע־פּוהרטעס פּערזאָנענמאַן נעלר־בייסע פּרלאַסט. וועגן דיא בעווערגעפּערגענען דאַרען אַנזוכען! דער גרינדער מאַנאַהרער דעס פּאַלכיקס, וועלכעס דיע־זע פּראַכטס ניכט קענטט, זיינע דיענסטע אין אַ־דעס פּאַ־נוגר אַבגעבראַכ. „אַהרען פּאַר־בזיינונגען“ איינע עריליכטערונג דער צאַהלונגס־פּערפּאַרכטונגען פּערשפּאַרן. צו דיזעגע צוויקע בראַוכט אַבער דאס „בורו“ דיא לייסטע (נאַ־מענס־פּרעגעכס) דערגיינגען, אין דער דיענע צו פּערשפּאַ־אויסגעגעבען, אין דיזע דיענע צו פּערשפּאַ־פּען, צאַן עס דיא דאַסס בעפּרייגען בעמאַסטן אונס אינפּעראַסטע. אַן אַרדס דיענע בעמאַסטן אונס אין בעלאַסטן, אים אַרדס דיענע לייסטן צור פּערפּיגונג צו שטעלדלען! דער שאַרען, דען דער שאַאַס דיזעדיר פּרליסט. זאָלל מאַאַסדיר 5000 בין 6000 גולדען בעזאַהלען, אים וועלכע סוممע אין אַלדען דער נאַכט ניכט עראַבענען דעקלאַמאַציאָנען אונגעגע־אַנגען, — דאַן דאַס פּערשטעהען ווייר דיר־לכך ניכט, וויא דאַרינבער נוכלאַסט ווידרדען קאַנן, דאַס דער שאַאַס אין אַלדען דיענער דעקלאַמאַציאָנען אין־נען שאַרען אַן בין 6000 גולדען עריליכט! — עס איזט זעלבסטפּערשטאַנדלך, דאַס זיינען יעמאַנדעס אין אַלדען דיענער דעקלאַמאַציאָנען אין נאַכאַס גע־וואַרט ווירד, זאַ נעשעהט דיעס נור איך נייער נעזעטצלידער בעשטאַטיגונג. „אַרען דיא אַרבלאַ־מאַציאָנען ניכט ווידרדען, דאַ ווירדד דער שאַאַס עכען נעלדער בעראַהלט, דיא אַהס נע־נעמצלד נעזעטצ ניכט אַנאַמען!“ מאַן מוס דאַהער נוס שטיגס אומדרעהען אונד זאַגען: „עס שעללט זיך נעשיעכען ווידרען, אַס דאַס נוזעטצ דער אַר־דערס, דיא מאַן זאַכסס דאַך נעמאַנדעס. איך וועגן נאַכ־בוטיגנען דעקלאַמאַרען אַלרעט, איינען נאַכ־דאַס נעוואַהרען ווידרד! בעשטיגרע איזאַ דיא אַר־דערס אַנגעט בירוו ניכט, זאַ ווירדד דאַס פּובליקום מאַאַסדיר אַן 5000 בין 6000 גולדען מעהר שאַרען עריליכען! ווילד דענן דער שאַאַס דען ריישען דיא הוס איבער דען קאָפּף צעהלען אונד אהנונג נאַך מעהר אבגעדמען, אַלס דאַס נוזעטצ פּאַרשייבטס דיזע דיענע ריכטפּלינאַר־אונטערזוכונג דאַס דער שאַאַס אין דער לעבכסס לאַאַרס־ווען זיינען יעמאַנד איינגעאַנגען קיפּאַאַנגען נאַכוויס, דאַס ער אים דיא וואַרע אינדיסקרעטיליכקייט צוטהייר בעדעג־נעט האַבען, זאַ שאַאַטסיס ער דיזעגען מעהר־בע־טראַג גערעכט צוריק, אונד דער אונגאַרישע שאַאַס אים אויסבר ניכט אין גרעדיכט צוריקגעבען קאָנט, דאַס דיא ער ניכט־נוגעשעלטבער וויזיג פּאַן בין אַר־מען שייר־טראַגערן איינגעדאַכען האַט!

(דאס אַלטער דער הערשער.) אין בערלינער בלאַאַטס שרייבט: „דאַס קאַיזער וויל. דעלס דען וואַהרען נאַך דער אַלטסטען דער ריי־גערונדען פּרינסען אויס, דיריפּפּט וואַהל עדער־מאַנן בקאַנגען זיין; דאַס ער אַבער מאַאַכטיג זינגס האַהען לבכעגס־אַלטערס נאַך דער צייט דעס גע־ערונגס־אַנגאַרישעס ערסט אַלס דער 17 אונטער

בר אין ס׳: פּאַן אהרען אונד אַאַדאַ קרייצ־לאַזען אונד דער 4362 נומ׳ 150 מס 500 גולד׳ נעצאַנען. — הערן נחמן שור׳ אין ר׳: איהר אונד׳ יאַאַהעדר׳ לאַן פּ׳ 1344 נומ׳ 100 אונד׳ דער מס 50 גולד׳ נעצאַנען, הערן יאַקוב אין שו.א. איהר׳, יאַקוב שו׳ ב׳, אינד׳ שו׳ אין׳, יאַקב ע׳ אין ר״ס׳, מאַרטין שו׳ אין ל׳, איאַן פּ׳ אין ס״ב, אינד׳ ר׳ אין ק׳, מאַלאַכען אין ר״ס׳ אין ר״ס׳, מ׳ פּ׳ אין ס״ה, מ׳ פּ׳ אין ס״ו, מ׳ אין ר״ע׳ (עפּעסערייך): איהרע לאַזע דער ניכט נעצאַנען.

לאַטעמ־צייטונג פּאַן 22. דעצעמבער 1886.

פּ״אַ״נ:	27	9	77	85	51						
הערמאַנגשטאַדט:	6	61	88	17	37						

אַנצייגע.

ווייר אויסערצייכנען בעזערען אונס דיעמיט דעם פּ׳ פּ׳ פּובליקום דעם נעגאַלענען קונגסנטאַהמען צו בריינגען. דאַס ווייר הייר אין קלוזענבורג אין אַיגענס מיט אַלדען דאַזע־ע־פּאַרעליזענען משטאַן האַבסס קאַפּעלס אויסגעשאַאַ־מעטע בשיר זעלבאַאַרטיגען־אַבערן אַנזעד אויזזטס שטעגען זעלבאַאַרטיגען־אַבערן אַנזעד אויזזטס דעזען אַנדערקאַס אין אַס עגר דיא אַיגענס אויזזטס דעס פּ׳ פּ׳ פּובליקום, בעזאָנדערס אַבער דיא ווידערע־פּערקיעפער צו לענגען אונס צולייהען, אינדעם ווייר מיט דער דאַנקען אַלזייטיגען־נעגאַנגענסשאַפט אין דיא־אַרס־אַנ שטייהאַאַסס אונדערשיקאַמטען אַז שאַאַרנע נעראַאַס. לייט דיא־אַרס דאַס בעסטע, שעפּאַנסאַאַסס־אַנ דיע־עלטאַאַרטיג־אַבערזיכטיגען פּיגה נעשעלבסטע אונד אין אונזערע אַבערזיכ פּעראַיכטיגטע ווידר. אַלזאַנ עפּסטען ווייר אין דער לאַנד זיר, דעס פּ׳ פּ׳ פּובליקום, בעזאָנדערס אַבער דען פּעיטשלייסערן אַלזע נאַשאַנזאַן עלטאַאַרטיגען בעסטע אַרטיקעלן בי בילליגסטע פּרייזען, ביא זאַאַמטיגער עעלזע בעזיגונג צו לייעגען.

וואס בשירות בעזיהסס, איזט אויס דעס נאַכשטע־דענען בכשיר פּאַן הרב המאן אבד״ד דפה קהל אשר״א צור נעגענע עדיזכקייט, אויסדרוקס קאַנגען דיז נאַך צור בעזיהונג דער יאַאַס בעלי נפש יפה הציעוטינן, דאַס אַנאַר הרב המאן הקדהתנו, זאַגזאַ אויך הרב המאן מרדי משה אפּנהיים נ״י אבד״ד דעקעש עלבעי אַבד דען אין אונזעריר אַבערזיך עדיגענען עלטזוואַאַרטיג נעגיעסען. אונד אַרונדע זאַ מאַנגעל אַלזוואַאַרטיג־פּעיטשלייסער אונטער דעס אַמטזעל אייגעס נעזען דזיפּס זיך עדיגענדען בכשיס אויך וואַאַרטיג אַזייטאַאַסטע נאַטור הרב הגיונגעזעלב פּעיטשלייסען. אַאַנזען ווייר אויך קיינע קאַפּעסן נעשיעס. דיע־ע אינעל דאַרזיך אַאַרבייטיגן, דאַס דיא אין אונזעריר אַבערזיך עדיגענען עלטזוואַאַרטיגען מיא אייגער בלאַ־אַאַבעזס. דעדיגען אייגע דיעש דיא אַאַטיסיעס „ווייס עס בעגיגנד“, דיא אונדערע ייעש בכשיר קהל אַאַרטיגע־אַלזיזענבוריג פּאַאַס. בעזיהונג דער. ווייר מאַכען אויך דאַהער אַלזיזע־ע־ע־

„שורון" געשלעדעט: אין דער זשטצונג אונזערער צווישען קאמפער פון 16 דייטש פערבאנד אין יודע דורך זיינע האלשונג איינע געוואלטיגע „חלול ה׳שם". דיעזע קאמפער האט געשלאג אין דער רע־גע־ל אם זאמסטאג קיינע זשטצונג. דאס זיא זיש לאנגערער צייט איך איינע יידישע אבגע־ל־אגטע אנגעגאנגען הארטנעקיג, צו אחרון משגיחדערן גאהלט. דער פ־אדזעקט שלוג יעדאך צו עגדע דער דאנערסטאג־זשטצונג פאר, אם אם נאכסטען זאמסטאג אויסגאנהמסווייז איינע זשטצונג שאמשטאגדיגן מאנעז: דא ערהאלט איך אין דעפ־מיטטאג, נאמענס הארטנעקיג אויסגעגעבען אין „אונז קא נאשהיג ערשיינט, זא האבע איך ניכטס דאנעגען, וועגן איך יעדען אבענד זשטצונגן אבגעהאלטען ווערדען! דאך קאן דאך ניכט צוגעבען, דאס איך זאמסטאג איינע זשטצונג אבגע־רוטשט ווערדע, דא דיא קאמסטאג איך אין שטעליגע האט, דאס דער קא מסטאג בעגיגט אין דיא אנדערע וואך אין דער צוגעבען ווערדע, דאס אם אנגאנג זול־וויא איך אם זאמסטאג איינע זשטצונג אבגע־רוטשט ווערדע, דאס אם אנגאנג זול־ווייל אין דער אין דער לאנגע צוגעבען אויגער זשטצונג אם זאמסטאג מיינע צויששטמונג גע־נעבען, וואהרוך דאך רעלדיג־אוג געפ־אהל אונזערעס יידישען קאלעגען, הערן האר־טאנה, פערלעצטע ווערדע! ווער ווערדען איך הייערוך אין פערזאנליכען בריינען, זיינען רוהיג־מאג אז פערלעצטען!" — דא נאהם אבער אין אנ־דערער פערזערטער, וואן דער פעלט אין דאס וואהר, אונדעס עד אנזטיג: „נעשאנד אין אנס דאס רעכטע, איינע קאלעגען אויף זיינע רעלידיאזען פעלכטען אויסגעקוהם אז אבזטין; מאן מוס עס יעדעס אבערלאסען, זולכטס צו בעשטעמען, וועלכע רעליגיאזע פעלכטען אין פערזאלען אונד אלכטע רוהיג. אונד פון איינאנג ער קאהר וויל!" דא הערר הארטנה ניכט זולכטס זיך פער־אלאסט זאך, נעגען איך אבראהאמס איינער אמסט־מאנ־זשטצונג דאס וואהר צו ערגיזיסען, זא שעהט אונס דאס רעכטע ניכט צו, אידן אין זיינע רעליגיאזען פעלכטען צו ערגאהרנען!" — עס פאלגטע הערייך דיא בעשטעמונג, אבייא דער אונראהן דעס פ־אה־זיעגדען וועגען אבערהאלטונג אינער זשטצונג איך דאס אם זאמסטאג צור אנגאהמע עגלאנגען. דאס נ־אהסט „חלול השם" בעשעהט דאך־ין, דאס איך דער יידישע אבגעהאלטענע הארטנה מיט דער מאראיזאם פיר דיא אבהאלטונג דער אמס־מאג־זשטצונג שטעמטע! זאלכע יידישע אבגע־אדזעגט שארען גור דעס וועדיגטמאל? — ווייז וויס־סען גם איך הייר אין אונגאנן אים פ־אראהרונג, דאס ניכט אומסער נרעזור צוגר אין פ־אדזע אבגעדרעטענען אויס. וועגן אין יורע צום אבגעגעדרעטענען נעוואהלט

„דאס זיא, אהנע פערזיכערונגען צו זיין, דאך זייט נעסטערן אינגען הערן האבען!"

„איינן הערן, מאדאם?" — פראנסע אנדרעע ערשעינט.

„יא, אירהון שהיירן בריודער, וויא הייסט ער . . . פיליפס, גלויבע איך."

„יא, מאדאמע!"

„אונד דאס האבען אין דער ניכט צוגעהנגן, זיינדערס ער אונגעקאמען?" — דיא דאלבסטוויכט בין איך דאך; איך בעזוכאג דיא אים נעסטערן, אום דיא נאך מאריי מיטצו־נעהמען, דאס אים אין דער שאהס אונפעריי־הלך!"

„אה!" מאדאמע! (ווייזדערטע אנדרעע אבגעלעבט) איך פערזיכהע אירהון מאן נאכצוס הערצען, אונד פליס פערזיכהט אירהון דאס איך."

„אהסער פליס! (דיעזע דיא קאנינן) וויססען דיא, דאס איך אירן בין באלד פערזיכהן יאהרע קענגע, אונד דאס איך אירן אין דעזעלבן פערזיכהטן אירהון בין ביז עצחן יאהרע ניכט נעזעהנען האבע?"

„וויל אירע מאיעסטאט דיא נגארע האבען, אירהון צו עפפאהנען (מאנסע אנדרעע פרעדיגטען), דא ווירד ער גליקליך זיין, אירע מאיעסטאט אין פערזיכען, דאס דיא אבווענדונגהייס דון נעפיהלען יינער פרעהנדסס. פאלגלן עקסבנהייס, דיא ער פיר דיא קאנינן הענגס, קו־נגן אין אינסראנ נעטהאן האט."

„קאנן אך אירהן וגלייך זעהען?" — פראנסע דיא קאנינן.

„אין אינער פערשטל. שטונדע ווירד ער צו דען פ־

ווירד, דער דאס וועדעטמהוס שאן לאנגסט פאן זיך נעוואהלטען האט!

* (שאקער — יודע נעוואדען)

ווי שטעכען דער ניכט פאן דעם בעריכטגעבען בערלינער דייטשע „דעריעגר־דר" שאקער, דער דורך זיינען נרעגצגלאנגען אנט־בעטשטסטס דער בעריטס אינען דער טרויינגען נאמען ערוואבען, אנדערן פאן דעסבען נעפעגן! אים בערלין ווירד נעמלד געמלדעט: „דער יונגע קופמאנן דער שאקער פאן הייר, נעפאנ דעם בע־קאנטען האפ־פערגעס לייבען נאמענס. אזזט דיעזער מאנע צום יודענטהומע אבערטרע־טען, זיינע טרויאנע מיט אינער יידישען פ־ריא, דיא זיין הערין שאן פ־רהער עראבערט האטטע, פאנד פאר־יגע וואכע דיענסטאג. דיא פ־רגעגנע נאך יידישען רשות שאפפען. האפ־פערגער שאקער ווארד צור טרויאונג געלאדען, עדשיין יעדאך ניכט אלס זיין נעפעגע אים שאן פאר וואכען שטעכען דיא טשטרוילונג נעמאכטע, דאס ער עגשאלאסטען דיא, אינע יידין זיא הייראטהען, דא ערווידערטע אידם דר׳ שאקער: „וועגן איך אך אין פיינד דער יודען בין, זא דערהנג זיך דיעזע פיינדשאפט ווירד־אים ניכט אוך אויף דיא יידיננען אום: אין דער בעבעל ווירד דען יודען פערבאטען, אום דען „מאאסטערגאן" אונד „מאאסטערין" אינע עהע אינצו־נעהמען!" (עמוני ומאכר לא יבאו בקהל ה׳) דיא בעלערהשען דעם תלמוד ערקלארען יעדאך, דאס דיעזעס פרבאט אויף דיא „מאאסטערגאן" אונד „מאאסטערינגען" אין ניכט עדשעדעקט! (עמוני ולא עמונית, מואבי ולא מואבית) — אויך איך נעהע פאן גליכען נעזיכטספונקטע אויס, אונדעס אין נור דיא יודען בעקאנטסט, ניכט אבער אין דיא יידיננען! אך עדשהילע דיר דאהער גערגע מיינע בעגריגע צו דייטע פערזעלביגונג אום אייגער יידין!" . . עדסט אלס דר׳ שאקער נאכטאלך פ־ריהרט, האט זיין נעפאנ, אום דא אין אחרים הייס־בעגעלעגטע יינען הייראטהען צו קאנגען, אום יודען־טהום זיך אויפ־יעהמען לייבע, דא נערעשה. אר אוים דאנר אונד באנד! אללגעגאלטס בעגעדעט דר׳ שאקער זיך אין יידישער פערזאמלונג, וואס אידן שאפאקע פעלליכט דאך אין אינגע דאפאן אב־האלטען דרעפען, זיינע אללע דיא הייסע נעגנען דיא יודען צו פערשטעגען!

* (ראבבינער ליכטענשטיינס בראשיר ע) אין דער ווייר אין אונזערער אר־האבגעטלכען מטשיאב־נומפער נעשפ־אבען, אזזט אום עגדלך צו נעניכטע קוקמאפטן, זיא אבער־ווייסס לוידער אללעס, וואס נעוואהרליכט נארדען אונד קוייר־אבבאי אונטס צו בעשטעגען אזזטנדע, ווען מאן אין דיעזע בראשיר נור אינען פליכטינג

„דאס זיא, אהנע פערזיכהטהיס צו זיין, דאך זייט נעסטערן אינגען הערן האבען!"

„איינן הערן, מאדאם?" — פראנסע אנדרעע ערשעינט.

„יא, אירהון שהיירן בריודער, וויא הייסט ער . . . פיליפס, גלויבע איך."

„יא, מאדאמע! ער הייסט פיליפס."

„אונד דאס האבען אין דער ניכט צוגעהנגן, זיינדערס ער אונגעקאמען?" — דיא דאלבסטוויכט בין איך דאך; איך בעזוכאג דיא אים נעסטערן, אום דיא נאך מאריי מיטצו־נעהמען, דאס אים אין דער שאהס אונפעריי־הלך!"

„אה!" מאדאמע! (ווייזדערטע אנדרעע אבגעלעבט) איך פערזיכהע אירהון מאן נאכצוס הערצען, אונד פליס פערזיכהט אירהון דאס איך."

„אהסער פליס! (דיעזע דיא קאנינן) וויססען דיא, דאס איך אירן בין באלד פערזיכהן יאהרע קענגע, אונד דאס איך אירן אין דעזעלבן פערזיכהטן אירהון בין ביז עצחן יאהרע ניכט נעזעהנען האבע?"

„וויל אירע מאיעסטאט דיא נגארע האבען, אירהון צו עפפאהנען (מאנסע אנדרעע פרעדיגטען), דא ווירד ער גליקליך זיין, אירע מאיעסטאט אין פערזיכען, דאס דיא אבווענדונגהייס דון נעפיהלען יינער פרעהנדסס. פאלגלן עקסבנהייס, דיא ער פיר דיא קאנינן הענגס, קו־נגן אין אינסראנ נעטהאן האט."

„קאנן אך אירהן וגלייך זעהען?" — פראנסע דיא קאנינן.

„אין אינער פערשטל. שטונדע ווירד ער צו דען פ־

דיא קאנינן שטיעס אין אירהון שטינגעל, דורך דען אירהר ניכטס אים אין אים אים אים אים נעשאה, עגשינג.

לעגאנארד האטטע זיין ווערק בעגעגנעס, אונד פאן אירהום פיריר־אנזעל בעגייס, צאג דיא קאנינן אירהר אנגעגעגלייר אם.

דיא מהיריע אפפעגעט זיך.

„אה! (זאגטע מאריי אנזאגטטע צום נראפען פאן אראגאן) וועגן זיא דיך בייא אנדרעע נאך שטוהס עד קונדיגע וואלקן, הייער אוים זיא!"

אנדרעע פ־אס וויילקלך אין דעטוילבען אויגען־בליק אין; דיא הייעלס אין אירהר האנד אינען שטאנן קאוואליער, בריין פאן אנגלייס, מיט שוואהצען אויגען, אין דענען אין טיעפס נעפאלע פאן אדעל אונד שוויר־מוטה אונפערקענגנאר, אינען קראפטען פאלראאטען מיט פערשאאדרעער שטיגע, אינען מאנן פאן קונסטער האל־טונג, עס וואר דיעס נאמטלך — אירהר אייגענער בריודער.

פליסס פאן אוועדגעי מיט אינען דונ־קעלגרוגען ראך, פון מיט וילבער בעשטיגט; דיא וויינט האוזגעדע שאאר פאן דער דונקעלפאהנגען וועפפט אב, אונד דער פודער דר פרוזזה הגה דיא אנגלייגע עגעיטע דער צינע דיא דיאפאר.

פליסס מראס, אינגע האנד אין דער דייגר שוועס־טער, דיא אנדרעע אום דיינען הוט נעיגנדעס, פאר.

„אייגרע אפפאטאס!" (שטראך אנדרעע, אירהון דיא זיך הערבעיגטע פערגינגטע) הייר אוים מיטן בריודער!"

פליסס דיא קונגע אין אירהון אונד לאנגנאס.

(פאר־פעטצונג פאלגט).

בליק ווירפט, דא ווירדע מאן גלויבען, דאס אין פאר־נאאטשטער קאמפעלשער־נעטשלעכער, אדער אים אין בעזאלדערטער אנגעגעדעס. „ווערבערן מסיאנס. נעזעללשאפטען" דייזעלבע פערפאאסט האבען; דא זיך יעדאך איך דיא טיטעל־בלאאטשע „אבבר. נער" אלס פערפאאסטער נעגענס, זא מססען ווייר אין דער צערקבונגנס־פאהנגליס" דייזעלבע רעבבוערס ערנסטליך צוויפעלן, אין זאהן דיעזעלבע רעבבוערס איזט אראצע דעס לאנדעס־אדרעגזדיוגס דאס פלעק־פאלדי־פעלדר. דער הערר רעבבוער ווירד נון מהוון, זיך אנס לעאפאלד־פעלד צו בעגעגנען, אום זיך בעטרעפפס דייגס נייסטעס־צושאאדרעס פאן דייגעס אינגענען זאהנע אונטשטייזכען צו לאססען; עס איזט מאגליך, דאס הערר דר׳ ליכטענשטיין זיינען אאטער מאאטליך, אין הערר דר׳ ליכטענשטיין אין דער פ־אאס־אינגלאנדען ווירד, אינגע מאאטע ביא אים צו בלייבען, בין דייזער קלאריהיט האביבער עראלאט, דאס פיר אדען נור צווייא וועגע דעקבאר־ עגנס. ווערדע דיא ווירד־רוזונג גר־ווייזען בראשירע, אדער אבער דיא אאאטיגע ניעדער־לעגונג דיגען ראבבינער־אאטעס: אין דרייט־טער זזעג אזזע אגגעזוכטסס אינער זאלך פרייזינג נייסטעס־פערארדנונג אבסאלוט אונדקבאר!

* (אייגע נראאגע אבער דענגאך מרירינגע פאאטיע). דער פ־אאנאזיטע אב־געאדרעטע אונד שאאאטסמאן, גזאגע־ן קלע־מענטס, שטעהט בעקאנגטלך אין דער פ־אאנ־אגזשטן רעפובליק אינע אינטערסס הערפאדיא. גענדע האללע: יערעס מיינסטעריאאס מוס זיך אום דיגע נגסס אאטלך בעווערבען, דא עס אהס, מוס הלפען דער פ־אדיא, אין דערגן שטעגט ער שעגרס. קיגע שוערע מיהע קאאסטע. אין מגיס. מעריאאס גיז אללע צו בריגגען, גון ווירד אים וויען בעריטטעס: אין בזודער דעס הערגן גזאגיגן קלע־מענס, עמעלך דער אינשגעגער הערר פיל קלעמענסס, ליעס זיך דעזער מאגע מיט דער מאכטער דעס יידישען ערגאהטערס דעס „וועגער מאבבאאטס", הערגן מאיין סעפ מרוינ, הערר סעפס אוגס בעקאנגטלך אין דייבער מאגן אגגן נמסס אין דגן אלדישען קריזגן אגן וויגן אייגע זעהר נאאכטעטע שטעללונגס אין. טראגדעס ווירד דיא פאדטע דיגער מאכטער אללגעמיין פיר אין אגגעגעהלגיכס גליק ערבאטען, דא הערר סעפס דערוירד מיט אינער דער הערפאדיא־גענדסטען שאאאטס־מאגנישע מאאטליגן פאאנק־ענס זיך פערזאהלגגס. מרוירגס דיעגיא אגגס יעדאך, דאס פון זיך דא אום אגגע אינע מאאטליגע דאגס. דערלע, דיא מרוינגס קאגנטע עמעלך נור בייא דער צוויטל־בעהאדדע אללגעאגגן ווערדען. דער בריטט־גאס עקלאאטע זיך עמעלך קאאפסס אנסלאאן, וואהרענד דיא בריטע יידין בליעב! (ווייר בעגיי־

דאס זיא, אהנע פערזיכהטהיס צו זיין, דאך זייט נעסטערן אינגען הערן האבען!

„איינן הערן, מאדאם?" — פראנסע אנדרעע ערשעינט.

„יא, אירהון שהיירן בריודער, וויא הייסט ער . . . פיליפס, גלויבע איך."

„יא, מאדאמע! ער הייסט פיליפס."

„אונד דאס האבען אין דער ניכט צוגעהנגן, זיינדערס ער אונגעקאמען?" — דיא דאלבסטוויכט בין איך דאך; איך בעזוכאג דיא אים נעסטערן, אום דיא נאך מאריי מיטצו־נעהמען, דאס אים אין דער שאהס אונפעריי־הלך!"

„אה!" מאדאמע! (ווייזדערטע אנדרעע אבגעלעבט) איך פערזיכהע אירהון מאן נאכצוס הערצען, אונד פליס פערזיכהט אירהון דאס איך."

„אהסער פליס! (דיעזע דיא קאנינן) וויססען דיא, דאס איך אירן בין באלד פערזיכהן יאהרע קענגע, אונד דאס איך אירן אין דעזעלבן פערזיכהטן אירהון בין ביז עצחן יאהרע ניכט נעזעהנען האבע?"

„וויל אירע מאיעסטאט דיא נגארע האבען, אירהון צו עפפאהנען (מאנסע אנדרעע פרעדיגטען), דא ווירד ער גליקליך זיין, אירע מאיעסטאט אין פערזיכען, דאס דיא אבווענדונגהייס דון נעפיהלען יינער פרעהנדסס. פאלגלן עקסבנהייס, דיא ער פיר דיא קאנינן הענגס, קו־נגן אין אינסראנ נעטהאן האט."

„קאנן אך אירהן וגלייך זעהען?" — פראנסע דיא קאנינן.

„אין אינער פערשטל. שטונדע ווירד ער צו דען פ־

דיא קאנינן שטיעס אין אירהון שטינגעל, דורך דען אירהר ניכטס אים אין אים אים אים אים נעשאה, עגשינג.

לעגאנארד האטטע זיין ווערק בעגעגנעס, אונד פאן אירהום פיריר־אנזעל בעגייס, צאג דיא קאנינן אירהר אנגעגעגלייר אם.

דיא מהיריע אפפעגעט זיך.

„אה! (זאגטע מאריי אנזאגטטע צום נראפען פאן אראגאן) וועגן זיא דיך בייא אנדרעע נאך שטוהס עד קונדיגע וואלקן, הייער אוים זיא!"

אנדרעע פ־אס וויילקלך אין דעטוילבען אויגען־בליק אין; דיא הייעלס אין אירהר האנד אינען שטאנן קאוואליער, בריין פאן אנגלייס, מיט שוואהצען אויגען, אין דענען אין טיעפס נעפאלע פאן אדעל אונד שוויר־מוטה אונפערקענגנאר, אינען קראפטען פאלראאטען מיט פערשאאדרעער שטיגע, אינען מאגן פאן גרעסער האל־טונג, עס וואר דיעס נאמטלך — אירהר אייגענער בריודער.

פליסס פאן אוועדגעי מיט אינען דונ־קעלגרוגען ראך, פון מיט וילבער בעשטיגט; דיא וויינט האוזגעדע שאאר פאן דער דונקעלפאהנגען וועפפט אב, אונד דער פודער דר פרוזזה הגה דיא אנגלייגע עגעיטע דער צינע דיא דיאפאר.

פליסס מראס, אינגע האנד אין דער דייגר שוועס־טער, דיא אנדרעע אום דיינען הוט נעיגנדעס, פאר.

„אייגרע אפפאטאס!" (שטראך אנדרעע, אירהון דיא זיך הערבעיגטע פערגינגטע) הייר אוים מיטן בריודער!"

פליסס דיא קונגע אין אירהון אונד לאנגנאס.

(פאר־פעטצונג פאלגט).

עסערריי־אונגארן צו לעבען נימסער מעהר אין איינען קרייצ שטרעצען!"

ווי שענקען וואהל דיזער פארזיכ דעפעשע קינען אונבערענגען גלויבען! נו, אין יענעם עס, דאס יעצטע אין פארגלייך אללעס בעשטרעבטע אזא, דער רוסישען רעגיערונג צו שטיפטען, דעסהאלב בערעטשטע מען אין אנדערע אזא, דאס אין דין לעצטען מאנען דאס פערהאלטנים צווישען רוסש־לאנד אונד רוסלאנד גאר זא איינגיך זיך גע־שאלטען האבען! דאך זא פיל אזוי נעווים, דאס דיא אאפשוגונגען, דיא ווי אין דיא פרינדשאפט דיעשלאנדס נעזעטצטע האבען, לוידער ניר צו זעהר אבערטרעבען וואהרען!

משטעלזווילך לויפען אימסער נייע בערכטע אין, אבער דער טרוירינען נאכטשאטן דעס צארען, איינע לעמסערונג דעפעשע פאם 25. דיעזעס מעלדעס נעמלך: „וויא אים פעטערסבורג בערכטשע ווירד, בעטרעפט זיך דער צאר טהאם. זאכלך אין אינסטרגעזאהלכעם צווישאנדע דער רייצבארקייט אונד אריס־לעבענס, דיא מיגסטער צי־טערן פארמליך, וועגן זיא צום צאר בע־רופען ווערדען, אום אונטער זיינעם פארזיטצע איינען מינסטער־ראטה אבצוהאלטען, דער צאר האט דיעזער מאנע איינען אראט אים ריישלאנד, וועל־בער דיא קראנקהייט דעם מראנארכען אלס „עפ־לעפזיע" (ה